

[Chr. Thomsen.]

for landbruget, kan overtage en landbrugs-ejendom og drive den rentabelt, er forbi. Kun de, der har fået en virkelig uddannelse inden for landbruget, vil have en chance for at klare sig fremover i den hårde konkurrence.

Jeg tror, det er nødvendigt, at vi i dag prøver at tage alle problemerne op for at fastholde den sidste rest af unge ved landbruget. Hvis man skal fastholde disse unge mennesker, er det nødvendigt, at de ved, hvilken målsætning man har for dansk landbrug, om man tilstræber i de næste 10, 20, 25 år at bevare dansk landbrug som et eksporterhverv, om den udvikling med hensyn til størrelsen af landbrugsejendommene, som man ønsker, svarer til det, som de unge i virkeligheden ønsker, og det, som den moderne, tekniske tidsalder kræver. Der er behov for, at de unge får besked om disse ting.

Landbrugsministeren sagde ikke meget om landbrugsstøtten, og det har jeg heller ikke tænkt mig at gøre. Vi står jo ikke foran en fornyelse af disse love, og det vil vel også være naturligt at tage et vist hensyn til de forhandlinger, der finder sted i øjeblikket omkring fællesmarkedet. Indtræder vi i fællesmarkedet, vil hovedparten af vore støtte-love ganske enkelt falde væk. Krogstrupudvalget har i øvrigt også stort set sagt god for de principper, der er nedfældet i støttelovgivningen. Hvis vi derimod ikke kommer i fællesmarkedet, vil det da være naturligt, at vi her i folketinget på et eller andet tidspunkt tager støttelovene op til en principdebat for måske at prøve at lægge dem over på en lidt anden bøj end hidindtil. Men da disse love ikke er udløbet på nuværende tidspunkt, og forhandlingerne finder sted inden for fællesmarkedet, tror jeg, det vil være rigtigst at vente med at tage en debat herom.

Landbrugsministeren ønsker ikke, at lovgivningen skal tvinge en bestemt udvikling igennem. Det har jeg heller aldrig ønsket. Jeg har haft lejlighed til at besøge en række lande, hvor man fra statens side, både har fastsat brugsstørrelser og statsdirigeret deres produktion. Det har alt sammen set vældig pænt ud på papiret, der har bare været den kedelige fejl ved det, at det ikke fungerede og ingen af disse lande har kunnet

få det til at fungere på tilfredsstillende måde, før de gav hver enkelt bedrift fri ret over sit produktionsapparat. Efterhånden som de forstår det og gør det, kan de i og for sig blive ganske farlige som konkurrenter.

Jeg skal prøve at sige det så klart, at det ikke kan misforstås, og således at der ikke senere kan danne sig nogen myte om socialdemokratiets stilling til et samfundsdirigeret landbrug. Vi er inde i en udvikling, hvor landbrug og industri smelter mere og mere sammen. Vi er for længst kommet til det tidspunkt, hvor flere her i landet arbejder indirekte inden for landbruget end direkte. Jeg tror ikke, det behøver at berøre det, som blev nævnt før, fællesejet. Hvis dansk landbrug forstår samarbejdets kunst og fællesejets betydning inden for produktudviklingen, inden for forskningen, inden for forædlingsleddene, indkøbsleddene, salgsleddene, hvis man tager alle de moderne metoder i brug, som den moderne tekniske udvikling giver os, vil der ikke være noget i vejen for, at det første led i landbrugsproduktionen, selve landbrugsejendommene, kan hvile på selveje, som de gør nu. Hvordan ejerforholdet vil være inden for dansk landbrug om 10 eller 20 år, når vi har et langt lavere antal, tror jeg ikke nogen kan sige i dag, og jeg vover ikke at spå om, hvordan ejerforholdet vil være til den tid. Men kombinationen af frie landbrug af alle mulige arter, som vi har det i dag, og så et moderne forædlings-, forsknings- og salgsled er udmærket, den er der intet i vejen med. Og vi ønsker slet ikke at dirigere landbruget i en bestemt retning. Jeg tror, som det blev sagt fra ministerens side, at danske landbrug i høj grad bliver specialbrug; de bliver i alle tilfælde brug af meget varierende størrelse. Vi ønsker ikke at komme nogen til livs. Hvis nogle med små ejendomme ønsker at fortsætte med at drive dem, skal de have lov til det. Hvis nogle ønsker at købe mindre ejendomme, skal de også have lov til det. Jeg tror i øvrigt slet ikke, at det, at man får en højere arealgrænse, betyder, at alle landbrugene så får den størrelse.

Det, vi ønsker, er at enkelte landbrugsbedrifter får større mulighed for at udnytte de tekniske muligheder, vi har i dag, og som kommer fremover, uden at man fra statens og lovgivningsmagtens side lægger hindringer i vejen for den naturlige udvikling i de